

A' ROMAI TSASZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 27. Február. 1788.

A Márs Mezejéről.

Olly hírt haztak a' közelebb érkezett tudósítások, hogy az egész Tábor minden-felé mozgásban vagyon; Edgyik része ostrommal és az ellenség' földit foglalja; a' másik a' nagyobb ostromlástra-való szükséges készülétekben foglalatoskodik éjjel nappal, és az egész F. Ts. K. Tábor a hadakozás kívánságának tűzétől ég; hogy mennél hamarább a' Mahumed fiainak edgy rövid utat mutathassanak *Mekkába.* (**) A' Horváth-országi Hadi-fergek' fő Kormányazójának ezen hónapnak 19-dikén tett tudósítása-szerént ;

a' már jelentett meg-vétele által *Dretznik* nevű Török erőségnek, az *Ogulini* Szélbéli Seregnek Vezére *Obester Péhárnik* Ur által e' részről úgy rendeltetett, és a' *Korona* vizén túl öly formán igazított a' dolog, hogy a' Tábornak jobb szárnya a' *Plizivitz*a nevet viselő hegynek ajjához kaptsolatván, ez-által a' szabad menedék és ut egész *Bihátság* megnyittatott. — A' többek között, ugyan ezen Seregnek *Oberflájdinántja Kukovina* Ur, *Drossenovits* All-Hadnagyat bizonyos számú néppel a' *Sturlitsban* fekvő Törököknek fel-kérésekre küldvén; ezen Hadnagyott 50-ven Katonáival edgyütt a' Törökök parolára tsalák magokhoz, kik midön közelittenének hitetlenül tüzet adának a' Törökök reájjak. Ezen hitelenségen a' mi népünkben fel-gerjekvén a' hofzfuzu-álló tűz, öly keményen kezdék ezeket ostromlani, hogy az ott lévő Törökök közzül tsak edgyis életben nem maradt. A' miénk közzül is 50-nem el-estenek, az All-Hadnagy pedig *Oberfl. Kukovina* Urral — sebbe estenek. Valamint pedig ugyan ezen *Dubitza* várának az ezelőtti nem öly szerentséfen történt ostromlása felöl való tudósításból kitéttzik, már a' Törökök a' részünkről lejendő ostrom felöl tudósítottván, ez-által öly idején korán el-készítették vala magokat az ostromra, hogy midön a' mi vitézeink a' kapukat bé-akarnák vágni, azok tökéletesen meg-erősítette talátatának; de ez-ellent nem álván a' mi Hadi-Tiszteink' és Népünk' ostromlásra fel-gyuladott indulatjának, *Dubitza*nak meg-vételétől tellyeséggel el-állani nem akarának, a' honnan a' történék, hogy a' 2 Bánátusi és Várad Sz. Györgyi két Regimentből, a' Stráfa-mestertől fogva számlálván 82 embereink el-esének 349 en pedig sebet kapának. A' 2 Bánátusi Regimentek fő

Tiszt-

Tisztjei között *Medvén* és *Simits* Kapitányok *Bitsakts* fő Hadnagygyal; a' *Varasd Sz. Györgyiből* pedig *Mikafinavits* Kapitány és *Maurer* fő Hadnagy Urak el-esének. Továbbá a' *Ián* nevét viselő második Regimentből Gróf *Nádásdi* és Bárá *Tserklász* Urak; ugyan all. Hadnagy *Münkhau* és Zászlótartó *Heyfeld*; a' *Várasd Szent-Györgyi* Regimentből pedig Zászlótartó *Abele* Urak sebbe esének. Melyre nézve a' második Bánátusi Sereget vezérlő *Knejevits* Ur illy veszedelmes kár után jobbnak találá a' bajvivást félben hagyván, az *Una* vizén által vízfzátérni. A Magyar-orizági fő igazgató Hadi-vezérnek Péterváradról érkezett leg-ujjabb tudosítáfa-szerént, a' Török *Gráditska* Erőtségének ágyszó olstromoláfa ezen hónapnak 16-dikától fogva szüntelen tart.

(**) *Virtus & in Hoste probatur*: Még a' természetvilágánál tapogatva járó régi Pogány Böltsék is meg-esmerték azt, hogy a' (*Virtus*) joságos tselekedet még az Ellenségben-is ditséretet érdemel. Nem ide tartozik é így szól edgy Budai író, azon bölts és meg-jegyzésre méltó (*Circuláris*) Kerülő-írás? melyszerént az Albániai, Boszniai és Szerviai lakosoknak Török és Illyriai nyelveken azon kegyelmes; még a' születt *Mahumedet* követő Török-jobbágyokban-is nem kis érzékenységet okozott, rendelés hirdetteték-ki, — „, hogy mivel a' hadakozás ezekben az Országokban minden szomorú következfek nélkül végbe nem mehet, tehát ő Felsége kegyelmesen el-végezni méltoztatott, hogy az Albániában, Boszniában és Szerviában lévő Törökök, ha a' Felséges Ts. és K. Sergeknek ellent nem állanak, hanem az ő kézi — és kereskedésbéli munkájokat tsendesen folytatják, azok a' magok előbbi jusfokban jósizágokban vallásoknak gyakorlásában és szabadsá-

gokban minden meg-fértődés-nélkül tsendefségben ha-
 gyatnak, azoknak pedig jofzágok, kik azon Orfzä-
 gokból ki-fzaladnak, az ott meg-maradt lakofok kö-
 zött fel-ofztatik örökségül; azok végre, kik a' F.
 Ts. és K. Sergeknek ellenek állanak, minthogy kü-
 lömben nem nézettethetnek mint ellenség, ellenségi
 modra büntettetnek. Ezen kegyelmefséget a' pallé-
 razottabb és a' *Mahumed* kontyánál valamivel mefz-
 szebb látó Törökök magok-is annyira láttatnak be-
 tsülni, hogy fokon közüllök, a' fogytán lévő Hóld
 kerületéből által fzdökvén, a' kétfejú Safs szárnyai
 alatt keresnek magoknak oltalmat 's menedék-hel-
 lyet. Ezen hónapnak II-dikén edgy Serviában lé-
 vő Kopinova nevű Török-falú minden fel-kehető jó-
 fzágával edgyütt hozzánk fzaladván, az egész falú-
 ban tsak az ürefs házokat hagyták. Oberflájdinánt
Putnák Ur-is 2 Török-falunak minden lakofsait fze-
 rentsésen által hozta; Kapitány *Julius* Orfics és
 Szemendria körül szép prédát tévén 9 Törökököt
 hozott fogságba; de a' Schabats mellett lévő hajó-
 kan tett proba fzerentsétlen vala. — Kiis tsudál-
 kozhatik rajta? ha a' Török Birodalomból, hól a'
 főnek fins bizonyos helye, kivált a' Keresztények,
 más böltsebb és kegyelmesebb oltalam alá kívánko-
 nak. — Minthogy a' Török Tábornál lévő Frantzia
 Tifztek magától a' Frantzia Udvertól visszfa hivat-
 tak; de mégis a' 'Siros' Sold mellett fokon itt ma-
 radiaknak lenni tapafztaltatnak, és a' Török (*artille-
 ria*) Pattantyus Sergek ezek-által tanittatnak és ig-
 gattatnak; azt irják némelly Levelek, hogy a' Muf-
 ka Tábornál olly rendelés tétetett volna, mely-fze-
 rént, ha a' Török fzolgálatban lévő Franziát el-fog-
 hatják, annak jobb-keze el-váгатik és hazájába vissz-

fza küldetik; még pedig a' Török fegyvert fogott Frantzia jobb kezekre jutalmat-is mondanak, hogy van fel-téve. — Bukovinából Hertzeg Koburgtól, és ugyan abban az orában H. Potemtintől is sebesen jövő Kurirok érkezének-meg a' napokban; másnapra viradolag megint más kettő a' Tábornak két szárnyáról — — de még eddig az ezek által hozott hír titok lévén, várjünk időtől. Bukovinában nevezetes történetekről beszéllenek; de hogy bizonytalan hírekkel ne töltsükbe az E. Olvasok' fejeket, csak azt írjuk edgy kissé várakozással, hogy itt-is a' fő Vezér edgy-néhány Lovas-sergeket öszve-huzván, meg-indult vala nem régiben. — A' Belgrádi vár-fokokon 600 keményen töltött ágyuk vagynak, és azoknak a' Keresztényeknek, kihről csak leg-kisebb gyanujak lehet a' Janitsároknak, vagy estve magokat az utzákon meg-mutatják; fejeket veszik. Már 72 illetén nyakatlan fejeket számlálnak Belgrádban; mellyek a' Török gyerekeknek játéku'l szolgálják. — Kaminikból Podoliából azt írják, hogy a' Török Tábornoktól megint 5000 Tatárok külön válván a' Muszka Ukrániára üttenek prédálni, hogy azt egészen el-pufztítsák; de szerentsétlen következással; mert a' Muszkáktól minden-felől körül kerítettven, azt ígérék nekik, hogy ha fegyvereket le-raknak, életüknek meg-kegyelmeznének; de ezen minden emberi nemzet természete felett fene nemzet ezen kegyelem ígérést el-nem fogodván, a' kétségben esett indulatok között minyájon halálra áldozák magokat, és olly vakmerő bátorsággal ütének a' Muszkákra, mellyhez hasantól még a' *Temistokles* Ter-niopilási szorofs helyeiben esett ütközetén kívül nem emlékeznek. A' Muszkákban sok kárt tettek; de közüllök-is életben csak edgy sem maradott. Az

utolsó, ki közüllök még életben vala, 8 Muszka ölt-meg, és végre a' fok véres febeket nem bírván a körüllötte heverő holt-testekre önként rá-borít és ez-is meg-hólt. — A' Prájzok gyalag Sergebé Oberflájdinánt Stenkli Urnak Bétsbe a' maga Obeste réhez tett tudosiáfa-szerént, ezen Seregnek a' Tábornál lévő 3-dik Bataliomjából 14 legények el-estek, 72-en meg-febesítettének, és magának a' fenevezett Oberflájdinántnak-is bal-lábán keresztült ment a' gollyobis. Ezen Nevezett Seregnek több része, és mind az a' katonaság, melly most Bétsbe fekszik u. m. 9 Bataliom Szombaton indul a' Táborhoz, és Bétsben csak 13 öreg legények maradnak Rékluta tanítani addig, míg a' G. G. Lászi Sereg ide nem érkezik. Ezen 9 Bataliom olly erős, hog most edgy Bataliomban annyi fő vagyon; mint béke-ségben edgy egész Regimentben; az az: 2244 ember. — Ezen 9 Patalommal indul Hertzeg *Lichtenstain* fő Vezér Ur-is, fő Vezér *Lászi*, *Ferentz* fő Hertzeggel edgyutt minden órán Budára menni mondatik. Fő Vezér *Laudon* erőtlen és nyavallyás orák között lévén, csak alig ha Bétsben nem marad. — A' Hadi gazdasághoz igen sok Tisztek tétettek. Az eddig ott volt 2 Kapitány *Helmer* és *Kieszvetter* Urak Májorokká tétettének. Ezeknek helyekben 2 Kapitányok, 12 fő Hadnagyok és 19 All-Hadnagyok tétettek, a' nyelvre nézve többnyire mind Magyar Regimentekből. — Bétsben most lövik a' tzelra tüzelő Jágerek a' probát, kik 40-en-ként a' Regimenteknek két szárnyain fognak lenni. Ezen Jáger Seregbe mindazok bé-vétettettek, kik 300 lépésnyire 3 lövésben a' tzelt találják; de kulömben nem. —

Elegyes Tudósítások.

A' Budai H. Tanács által újra parantsoltatik, hogy az Erdélyi és Magyar-oroszági Postákon semmi levelet el-ne végyenek a' tovább való küldésre hanem ha kívül annak a' Helységnek, hól a' Postára tétetik a' levél, fel-van írva a' neve. — Ugyan ezen F. K. H. T. által adatott minden Vármegyéknek hírül, hogy a' Táborig-betegek-házába annyi rangyott szállittatsan minden N. Vármegyé-le, a' mennyit csak lehet. Igyekezzenek tehát a' földes Uraságok és a' Magistrátusok által a' Népet réá ösztönözni, hogy az illetén rongyot, fontjáért 6 kr. fizetésért, vagy a' Budai Kommissiohoz, vagy a' Pesthi Ispotályba költöztetsék-bé. A' Nemesi rend pedig, ki ezt eddig ingyen adta, most-is ösztönöztetsék. — A' Magyar-országban fel-állittandó Ország Táblájára a' F. Monárkha Registrátornak tette *Eugenius Nagy* Urat 1200 esztendei fizetés mellet; *Gotfrid Keller* Urat pedig 800-al Vice-Registrátornak; *Toth György* és *Kiss Josef* Urakat pedig 500-al Kantzellistáknak. — Edgy 12-dik Jan. Romából költ levélben ez iratik „Az itten keresztül utazó *Muszka V. Tengeri Vezér Gróf Csernikéja* Ur a' Nápolyi Udvartól engedelmet nyert arra, hogy a' F. Tsászárné számára ottan hadakazó hajókat készittessen; melly végre sok pénzt-is hagyott ott előre az építő Mestereknél. Ezt akarja mostani uttyában a' Toskánai Hertzegnél-is meg-nyerni. — Az Anglus Követet meg-szollította Konstantzinápolyban a' Divány, hogy az ő Udvara a' Muszka Hajókat miért erefztette, sőt késértette az *Archipelagusig*? de erre a' Követ a' maga Udvarának hire-nélkül semmit sem felelt. — Konstantzinápolyban kezdett harapozni a' Pestis. — A' Szultánnak 5-dik Jan.

edgy Leánya született. — A' vizketeges e'zü P
litikusok máig sem szünnék-meg Országokat osztani
minden pénz és hatalam nélkül venni, adni, igé
ni és rontani. Edgy ezek közzül azt írja, hog
a' 3 Papi Fejedelemségek nem sokára Sécularizá
tatnak; a' Vürtembergi Hertzeg a' Svábak' Kirá
lyává tétetik, és az Ausriai, Pruzszius és Angli
Udvarak között edgy atyafiságos osztály lenne; é
erről azt tartják az okos olvasok, hogy ez edgy k
tsiddég. megszéről-való szemlélése a' következő
dolgoknak.

A' leg-utolsóbb Tudósítások. „A' Szluiner Regiment.
Szurlikát és még edgy-más meg-erősített Török Helységi
meg-vett, hol az el-esteknek száma még edgy részről sem tu
datik. Gen. Szlaun Basint; G. Kébek Novit és Dubitzát
Obestl. Bejehlitz Kífs és nagy Klatots, Obestl. Pchárnik Terfch
nitzet és Terfchitzet; Obestl. Rukovina az Oguliner Sergebó
Aulizar foglalták-el. Gen. Vallis azon meg-bizott Erőbége
Bihátsat, Obester Kulnick és Obestl. Szétin a' Likáner Rege
mentből Ostrovátzot 3 napok alatt meg-szállotta 's meg-is ver
te. Szurlik az ostromló F. Ts. Katonáknak meg-atazkodva ah
ván ellent a' külső Város öfve-égett, a' nyakas nép benne
még tsak az afzfonyok és gyermekek-is öfve-vágnak; it
nénkünk-is férelmes tsatánk vala; mert a' Vár tökéletes ostrom
erősséggel találtaték. Tesnizhen, a' bé-rontott Ilrvátság
igen sok élésbéli dolgokat találának; de ennek nagyobb része
a' testekben vitték-el, mivel a' sebess menetel és edgy néhány
oráig tartott kemény munka jó appetitust szerzett vala. Du
bitzánál edgy-néhány Tisztok meg-sebesítették és a' Katonák
közzül el-éstenek, Obestl. Rukovina 3 kemény sebeket kapott.
A' Fogságban lévő Törököket szállitoták a' Rijitzai volt Páullin
Klastromába, hol Keresztényi módra tartotnak, 4 krt. kenyéret
és juh-húst adnak nekik. Kífs és nagy Klatots várai a' o
strom által a' földel egyenessé tétettek.